

- *Про перспективи використання лазерних технологій (доповідач — кандидат фізико-математичних наук Л.А. Держипольська)*
- *Лінгвістичні виміри проблем національної безпеки та оборони України (доповідач — академік НАН України В.А. Широков)*
- *Про нагородження відзнаками НАН України та Почесними грамотами НАН України і Центрального комітету профспілки працівників НАН України (доповідач — академік НАН України В.Л. Богданов)*
- *Кадрові та поточні питання*

ІЗ ЗАЛИ ЗАСІДАНЬ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ

15 листопада 2023 року

Засідання Президії НАН України 15 листопада 2023 р. відбулося під головуванням президента НАН України академіка НАН України А.Г. Загороднього.

Члени Президії НАН України заслухали доповідь старшого наукового співробітника відділу лазерної спектроскопії Інституту фізики НАН України кандидата фізико-математичних наук **Людмили Анатоліївни Держипольської** про перспективи використання лазерних технологій та доповідь директора Українського мовно-інформаційного фонду НАН України академіка НАН України **Володимира Анатолійовича Широкова**, присвячену лінгвістичним вимірам проблем національної безпеки та оборони України (докладніше див. на с. 56).

У доповіді академіка НАН України В.А. Широкова йшлося про результати робіт, які здійснює Український мовно-інформаційний фонд НАН України з розроблення та впровадження сучасних інтелектуалізованих мовно-інформаційних систем і технологій. Ці розробки мають важливе значення, зокрема й для забезпечення потреб оборонного сектору держави. Зокрема, за цим напрямом Український мовно-інформаційний фонд НАН України, Інститут кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України, Національний центр «Мала академія наук» МОН України та НАН України за координації Наукової ради при Президії НАН України з проблем «Інформація. Мова. Інтелект» (голова — академік НАН України О.В. Палагін) тісно співпрацюють з Центральним науково-дослідним інститутом озброєння та військової техніки Збройних Сил України, Радою національної безпеки і оборони України, Міністерством з питань стратегічних галузей промисловості України, Національною академією внутрішніх справ України.

Ураховуючи світові тренди й користуючись напрацюваннями Українського мовно-інформаційного фонду НАН України в галузі лінгвістичних технологій, окреслено реальні передумови створення розподіленої державної інтелектуалізованої вір-

Виступ кандидата фізико-математичних наук Людмили Анатоліївни Держипольської

туальної мовно-інформаційної системи формування великих лінгвістичних моделей для розроблення і впровадження національних засобів штучного інтелекту на засадах природної мови. Особливу увагу слід звернути на необхідність власних (національних) інформаційно-програмних рішень у цій галузі, для чого варто використати створений у НАН України комплекс інформаційно-лінгвістичних програмних платформ «ПОЛІЕДР» як основу вітчизняної інтелектуальної інформатики, яка ґрунтується на принципах природної мови.

В обговоренні доповіді взяли участь начальник Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України доктор технічних наук, генерал-майор І.Б. Чепков; директор ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України» академік НАМН України В.Д. Розуменко; декан філологічного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця) член-кореспондент НАН України А.О. Загнітко; головний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ України академік НАПрН України В.І. Шакун; академік-секретар Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України академік НАН України Г.А. Скрипник; директор Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України член-

кореспондент НАН України Б.М. Ажнюк; член Президії НАН України академік НАН України А.Г. Наумовець; президент НАН України академік НАН України А.Г. Загородній; в.о. академіка-секретаря Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України академік НАН України С.В. Комісаренко; директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Я.С. Яцків.

* * *

Члени Президії НАН України розглянули також низку поточних питань:

- заслухали інформацію щодо додаткових заходів із посилення стійкості функціонування енергетичної системи та підготовки національної економіки до роботи в осінньо-зимовий період 2023/24 року;
- обговорили питання про стан підготовки наукових кадрів в аспірантурі і докторантурі наукових установ НАН України;
- розглянули результати конкурсу на здобуття стипендій Президента України для молодих вчених;
- затвердили скориговані основні напрями наукових досліджень Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України»;
- внесли зміни до складу комісії з припинення Міжнародної школи україністики Національної академії наук України.

Призначено:

- академіка НАН України **Тимоху Олександра Миколайовича** виконувачем обов'язків академіка-секретаря Відділення математики НАН України.

Затверджено:

- академіка НАН України **Азаренкова Миколу Олексійовича** на посаді заступника генерального директора з наукової роботи Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут».

Погоджено призначення:

- доктора технічних наук **Павлової Світлани Вадимівни** на посаду головного наукового співробітника Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України;

- доктора біологічних наук **Михайлюк Тетяни Іванівни** на посаду завідувача відділу фікології, ліхенології та бріології Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України.

Відзнакою НАН України «За наукові досягнення» нагороджено:

- членів і співробітників Наукового товариства імені Шевченка — ректора Національного університету «Львівська політехніка» члена-кореспондента НАПН України **Бобала Юрія Ярославовича**; професора Університету ім. Монаша в Мельбурні **Павлишина Марка**; провідного наукового співробітника Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України доктора фізико-математичних наук **Пляцка Романа Михайловича**; професора Варшавського університету доктора філологічних наук **Соболь Валентину Олександрівну** — за вагомі заслуги в розвитку української науки, інтеграції її в європейський і світовий простір, значні здобутки в розбудові системи українознавчих пріоритетів в освітньому процесі та в різних сферах наукової діяльності, збереженні й популяризації багатівікової етнокультурної спадщини українського народу, активне сприяння формуванню сучасної української нації і національної свідомості та з нагоди 150-річчя від часу заснування товариства.

Відзнакою НАН України «За підготовку наукової зміни» нагороджено:

- членів і співробітників Наукового товариства імені Шевченка — завідувача кафедри Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського академіка НАМН України **Андрейчина Михайла Антоновича**; проректора з наукової роботи Львівського національного університету імені Івана Франка академіка НАН України **Гладишевського Романа Євгеновича**; завідувача кафедри Львівського національного університету імені Івана Франка доктора філологічних наук **Гнатюка Михайла Івановича**; директора Інституту української мови НАН України доктора філологічних наук **Гриценка Павла Юхимовича**; ректора Львівського національного університету імені Івана Франка члена-кореспондента НАН України **Мельника Володимира Петровича** — за вагомі заслуги в розвитку української науки, інтеграції її в європейський і світовий простір, значні здобутки в розбудові системи українознавчих пріоритетів в освітньому процесі та в різних сферах наукової діяльності, збереженні й популяризації багатівікової етнокультурної спадщини українського народу, активне сприяння формуванню сучасної української нації і національної свідомості та з нагоди 150-річчя від часу заснування товариства.

Виступ академіка НАН України Володимира Анатолійовича Широкова

Відзнакою НАН України «За сприяння розвитку науки» нагороджено:

- керівника Сектору зведеного планування Науково-організаційного відділу Президії НАН України кандидата фізико-математичних наук **Корнілова Володимира Аркадійовича** за багатолітню наполегливу й ініціативну працю, вагомий особистий внесок у визначення тенденцій розвитку і запровадження нових форм тематичного планування й координації наукових, науково-технічних, інноваційних досліджень в установах НАН України, підвищення їх ефективності, впровадження результатів і популяризацію здобутків та активне сприяння зміцненню міжнародної наукової й зовнішньоекономічної діяльності Академії;

- членів і співробітників Наукового товариства імені Шевченка — директора дослідно-видавничого центру НТШ в Україні **Бартошевського Владислава Івановича**; директора Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України академіка НАН України **Кушніра Романа Михайловича** — за вагомі заслуги в розвитку української науки, інтеграції її в європейський і світовий простір, значні здобутки в розбудові системи українознавчих пріоритетів в освітньому процесі та в різних сферах наукової діяльності, збереженні й популяризації багатівікової етнокультурної спадщини українського народу, активне сприяння формуванню сучасної української нації і національної свідомості та з нагоди 150-річчя від часу заснування товариства.

Відзнакою НАН України «За професійні здобутки» нагороджено:

- провідного наукового співробітника Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України кандидата технічних наук **Мазура Олександра Анато-**

лійовича за багаторічну плідну наукову і науково-організаційну працю, вагомі здобутки у професійній діяльності та особистий внесок у дослідження проблем економіки зварювального виробництва;

- завідувача відділу Інституту органічної хімії НАН України доктора хімічних наук **Ягупольського Юрія Львовича** за багатолітню плідну працю вченого і організатора наукових досліджень у галузі фторорганічної хімії, високий професіоналізм і вагомі творчі здобутки у розробленні новітніх препаратів і фармацевтичних інгредієнтів та їх впровадженні у промислове виробництво;

- членів і співробітників Наукового товариства імені Шевченка — професора Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» доктора технічних наук **Білецького Володимира Стефановича**; завідувача відділу Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України доктора історичних наук **Гирича Ігоря Борисовича**; головного наукового співробітника Інституту фізики конденсованих систем НАН України академіка НАН України **Головача Юрія Васильовича**; завідувача відділу Фізико-механічного інституту імені Г.В. Карпенка НАН України члена-кореспондента НАН України **Завалія Ігоря Юліановича**; ректора Львівського торговельно-економічного університету доктора економічних наук **Куцика Петра Олексійовича**; завідувача кафедри Львівського національного університету імені Івана Франка доктора хімічних наук **Решетняка Олександра Володимировича** — за вагомі заслуги в розвитку української науки, інтеграції її в європейський і світовий простір, значні здобутки в розбудові системи українознавчих пріоритетів в освітньому процесі та в різних сферах наукової діяльності, збереженні й популяризації багатомірової етнокультурної спадщини українського народу, активне сприяння формуванню сучасної української нації і національної свідомості та з нагоди 150-річчя від часу заснування товариства.

Відзнакою НАН України «Талант, натхнення, праця» нагороджено:

- наукового співробітника Інституту математики НАН України кандидата фізико-математичних наук **Пожарську Катерину Віталіївну** за натхненну творчу працю, особистий внесок у розвиток математичної науки та активне сприяння зміцненню міжнародного авторитету вітчизняної наукової школи;

- членів і співробітників Наукового товариства імені Шевченка — доцента Львівського національно-

го медичного університету імені Данила Галицького кандидата медичних наук **Горбаль Наталію Миронівну**; аспіранта хімічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка **Іванушко Андріану Андрійовича**; доцента Львівського національного університету імені Івана Франка кандидата філологічних наук **Літвіняк Олександр Володимирівну** — за вагомі заслуги в розвитку української науки, інтеграції її в європейський і світовий простір, значні здобутки в розбудові системи українознавчих пріоритетів в освітньому процесі та в різних сферах наукової діяльності, збереженні й популяризації багатомірової етнокультурної спадщини українського народу, активне сприяння формуванню сучасної української нації і національної свідомості та з нагоди 150-річчя від часу заснування товариства.

Подякою НАН України відзначено:

- членів і співробітників Наукового товариства імені Шевченка — професора Національного університету водного господарства та природокористування доктора технічних наук **Бомбу Андрія Ярославовича**; кандидата мистецтвознавства **Грешлика Владислава** (Словаччина); редактора наукового часопису «Гарвардські українознавчі дослідження» доктора філософії зі слов'янських мов та літератур **Гринь Галину** (США); мистецтвознавця **Даревич Дарію** (Канада); професора Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького доктора історичних наук **Масненка Віталія Васильовича**; завідувача кафедри Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу доктора технічних наук **Мойсишина Василя Михайловича**; доцента Львівського національного університету імені Івана Франка кандидата фізико-математичних наук **Прицулу Ярослава Григоровича**; професора Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара доктора історичних наук **Світленка Сергія Івановича** — за вагомі заслуги в розвитку української науки, інтеграції її в європейський і світовий простір, значні здобутки в розбудові системи українознавчих пріоритетів в освітньому процесі та в різних сферах наукової діяльності, збереженні й популяризації багатомірової етнокультурної спадщини українського народу, активне сприяння формуванню сучасної української нації і національної свідомості та з нагоди 150-річчя від часу заснування товариства.

За матеріалами засідання підготувала О.О. Мележик